

KONYA İL MERKEZİNDE BULUNAN HOBİ BAHÇELERİ

Prof. Dr. Tahsin TAPUR¹

Öz

Rekreasyon, insanların boş zamanlarında, oyun, kültür gezisi, çeşitli hobiler, eğlence ve spor amacı ile gönüllü olarak katıldıkları faaliyetlerdir. İnsanların bu rekreasyon faaliyetlerine katılabilecekleri çok sayıda alanlar bulunmaktadır. Bunlardan biriside başta Avrupa ülkeleri olmak üzere dünyanın birçok yerinde şehirlerin kenarında inşa edilen ve Türkiye’de de son yıllarda yayılmaya başlayan hobi bahçeleridir. Hobi bahçeleri, geniş arazi alanlarının kamu ve özel teşebbüsler tarafından parsellenerek aile ve bireylere belli bir süre ile kiraya verilmesi uygulamasıdır. Çalışmanın amacı son yıllarda önemli talep gören rekreasyon alanlarına örnek teşkil eden Konya Büyükşehir, Meram, Karatay belediyeleri tarafından şehrin farklı noktalarında inşa edilen hobi bahçelerini incelemektir. Konya ilinde kurulan hobi bahçelerinde toplam parsel sayısı 3.500’dir. Bu konuda ilgili belediyelerin park ve bahçeler müdürlüğünden hobi bahçesine ait teknik bilgiler temin edilmiştir. Daha sonra inceleme alanında yer alan hobi bahçeleri içerisinde yer alan ortak alanlar, bahçeler, kameryeler incelenerek, bunlara ait veriler ve fotoğraflar çekilmiştir. Literatürden ve hobi bahçelerinden elde edilen verilerle Konya hobi bahçeleri coğrafi metot dâhilinde incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: *Hobi bahçesi, rekreasyon, Konya, Karatay, Meram.*

Hobby Gardens in Konya City Centre

Abstract

Recreation is the activities that people attend with the aim of playing games, going on cultural trips, dealing with some hobbies, having fun and doing sports in their free times. There are a number of fields where people can attend these activities. One of these fields is the hobby gardens which have been built at the rural areas of the cities in many parts of the world and especially in European countries and they have also become more and more popular in Turkey in recent times. Hobby garden is the application of dividing up large land areas by private and public enterprises and then renting them to people for a period of time. The aim of the study is to examine the hobby gardens built in the different points of the city by the municipalities of Konya, Meram, Karatay, which is an example of the recreation areas that are in great demand in recent years. The total number of hobby garden parcels founded in Konya is 3500. Technical information about this issue was taken from the management of park and gardens of these municipalities. Then, common resting areas, gardens and

* Konya NEÜ Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, ttapur@hotmail.com.

bowers in the study area were examined and their photographs were taken. Konya hobby gardens were examined within the geographical method by using the data obtained from literature and hobby gardens.

Keywords: *Hobby garden, recreation, Konya, Karatay, Meram.*

1. Giriş

Rekreasyon, insanların stres ve olumsuz çevresel etkilerden tehlikeye giren beden-ruh sağlığını korumak ve aynı zamanda zevk ve haz almak amacıyla, zorunlu ihtiyaçlar dışında kalan zamanda yaptığı etkinliklerdir. Rekreasyon etkinlik alanları, boş zamanın şekline, süresine, katılımın tarzına, iklim özelliklerine, ekonomik şartlara, coğrafik unsurlar ile toplum kültürüne göre farklılıklar gösterebilmektedir (Koçyiğit-Yıldız, 2014: 213). Rekreasyon, her şeyden önce boş zamanı olan insanların isteğe bağlı ve gönüllü olarak ferdi veya grup içinde seçerek yaptığı etkinlikler olarak tanımlanır (Karaküçük, 1997: 21).

Rekreasyon, insanların boş zamanlarında, oyun, kültür gezisi, çeşitli hobiler, eğlence ve spor amacı ile gönüllü olarak katıldıkları faaliyetlerdir. İnsanların bu rekreasyon faaliyetlerine katılabilecekleri çok sayıda alanlar bulunmaktadır. Bunlardan biriside başta Avrupa ülkeleri olmak üzere dünyanın birçok yerinde büyük şehirlerde gelişen ve ülkemizde de son yıllarda yayılmaya başlayan hobi bahçeleridir. Hobi bahçeleri bir alanda birkaç ya da yüzlerce arazi parsellerinin aileler ve bireylere ayrılması, bu arazilerin tek bir yerde yoğunlaşmış olmasıdır. Hobi bahçesinde kapalı, aletlerin konulacağı ve sığınacak bir de kulübe bulunur. Belirli kural ve yönetmeliklerle tahsis edilen bu arazi kiralıktır ve sadece bahçeciliğe izin verilmektedir. Arazi kiralrı da hemen hemen her ailenin ödeyebileceği nitelikte ve ucuzdur.

Günümüzde sosyo-ekonomik şartlar sonucu şehirlerde artan nüfus nedeniyle insanlar, yoğun çalışma temposu, ekonomik durumda iyileşme, kalabalık bir yaşam alanından uzaklaşma gibi çeşitli beklentiler içine girmektedir. Bu nedenle şehirlerde yeşilden ve doğadan uzak yaşayan insanlar kendine alternatif alanlar aramaktadır. Bu arayışlardan birisi de şehir gürültüsü ve bina yoğunluğundan uzakta doğa ile iç içe yaşam alanlarına yapmış oldukları rekreasyonel faaliyetlerdir. Bu alanlardan birisi de hobi bahçeleridir. Son dönemde Türkiye’de insanların bu tür rekreasyonel ihtiyaçlarını karşılamak üzere yerel yönetimler, parklar başta olmak üzere çeşitli yeşil alanlar, sportif faaliyet ve eğlence alanları gibi rekreasyon alanlarını oluşturma çabası içindedirler.

Almanya’da *Allotment gardens* olarak adlandırılan hobi bahçeleri 19. yüzyılda yeni sanayileşen şehirlerde gittikçe kalabalıklaşan, sağlıksız ve güvenliksiz koşullarda yaşayan şehirselleşen nüfusun en yoksul üyelerine gıda ve temiz hava sağlamak amacıyla kurulmuşlardı. Böylece hem üretici ailelerin gelirleri artıyor, hem de alt gelir grubundaki aileler daha ucuz sebze ve meyve

tüketiyorlardı. Bugün Almanya'da şehirlerin içi ve çevresinde 1.4 milyon örgütlü hobi bahçesi vardır. Bu bahçelerde gerek gıda üretimi ve gerekse rekreasyon önemli bir faaliyettir (Tümertekin-Özgüç, 2011: 223).

Hobi bahçesi, insanların kentin yoğun yaşam alanından uzaklaşarak, doğada serbest zaman geçirmesini, sevdikleriyle organik sebze ve meyve yetiştirmelerini sağlar. Hobi bahçeleri, belediyelerin alt yapısını hazırladığı (su getirilen, drenajı sağlanmış, küçük parsellere bölünmüş, güvenli, WC, çöp konteynırlarında biriken çöpleri düzenli toplama, aydınlatma gibi sosyal donatıları olan) kiralık alanlarda sebze ve meyve yetiştiriciliği yapmaktır. Hobi bahçesi sakinleri kendilerine ait parsellerde sebze, meyve ve süs bitkilerinin yetiştirilmesi için; ekim, dikim, gübreleme, çapalama, budama gibi işlemlerle ilgilenmektedir.

Hobi bahçeleri kentte yaşayanların serbest zamanlarında meyve ve sebze üretimi için kullandıkları küçük tarım parselleridir (Oğuz, 2000: 93). Son zamanlarda özellikle bazı kentlerde hobi bahçeleri bir nevi rahatlama bahçesi olarak da değerlendirilmektedir. Hobi bahçeleri; kent insanının yapma fırsatı bulamadığı birçok aktiviteyi yaşama geçirme olanağı vermekte, hem serbest zamanlarını değerlendirebilecekleri hem de az da olsa ekonomik kazanç sağlayabilecekleri uygun bir uğraşı ortamı yaratmaktadır. Kent yaşayanları çok katlı apartman bloklarından çıkıp; belirli süreler için de sahiplendikleri bu alanlarda toprakla uğraşmak, onu işlemek, bitki yetiştirmek, çeşitli bitkilerin bakımı ile ilgilenmek, ürün elde etmek gibi hem ekonomik hem de psikolojik kazançlar sağlama olanağı bulmaktadırlar. Kendi ürünleri olan yeşil dokular arasında oturarak, onları seyrederek, dinlenerek, piknik yaparak rekreasyon eylemlerini gerçekleştirmektedirler (Yılmaz vd. 2006: 97-Kılıç, 1995: 4).

Hobi bahçeleri, kişi üzerinde; merak, yaratıcılık, heyecan, doğanın keşfi gibi duygular yaratmasının yanı sıra sosyal ve kültürel yönden de kişinin gelişimine katkı sağlamaktadır. Özellikle çocuklar ve gençler için açık bir laboratuvar alanı niteliğindedir. Aynı zamanda, hobi bahçeleri kent açık-yeşil alan sisteminin artmasını sağlamakta, ancak diğer açık-yeşil alanlardan farklı olarak yerel yönetimlerin herhangi bir masrafı olmaksızın kent ekosistemine ve kent estetiğine olumlu katkıda bulunmaktadır (Erduran vd. 2008: 149).

Hobi bahçeleri genellikle 20 m².den başlar yer yer 300 m².ye kadar çıkan büyüklükte alanlardır. Hobi bahçesini kiralaayan bir kişi, bir yıl boyunca, tarım ilacı ve kimyasal gübre kullanmadan, istediği sebze ve meyveyi üretmek veya istediği çiçek bahçesini kurmak için kullanabilir. Hobi bahçelerin giriş kontrol binası, otopark, idare ve personel binası, WC, mescit, çocuk oyun parkı, parseller, oturma bankı, kameriye, depo, çöp konteynırı, su deposu vb. tesisler bulunmaktadır. Bunlardan kameriyeler her bir parsel için olup bunlar bazen tek bir plan ve büyüklükte olmaktadır. Parsel sahipleri tarafından kendi isteklerine göre yapılabilmektedir.

Hobi bahçeleri Avrupa'da yaygın bir uygulamaya sahiptir. Ancak Avrupa'daki uygulama genelde hobi bahçesini ömür boyu kiralama şeklinde iken Türkiye'de yıllık ya da birkaç yıllık kiralama şeklidir. Dünyada ilk örnekleri Almanya'da görülen hobi bahçeleri, fakirleşen halkın mutfak gereksinimlerini karşılamalarına yardım etmek amacıyla kurulmuş, daha sonraki yıllarda sayıları hızla artarak tüm ülkede faaliyet göstermeye başlamıştır. Daha sonraki yıllarda Amerika ve diğer Avrupa ülkelerinde de aynı amaca hizmet etmesi için kurulan hobi bahçeleri, bu ülkelerde de hızla yayılmıştır. Bugün dünyada en fazla hobi bahçesine sahip olan ülkeler Almanya başta olmak üzere (1.4 milyondan fazla hobi bahçesi vardır), İngiltere (330 bin), Hollanda (240 bin), Danimarka, ABD, Belçika, Belçika, Fransa, Finlandiya ve İsveç gibi gelişmiş ülkelerde yoğunluk kazanmıştır (Erduran vd. 2008:149 - Oğuz, 2000:94).

Türkiye'nin çok sayıda il ve ilçesinde yerel yönetimler tarafından farklı isimlerle hobi bahçeleri oluşturulmuştur. Türkiye'de hobi bahçesi olarak adlandırabileceğimiz ilk çalışma Bursa Belediyesi tarafından 1986 yılında kent bahçesi olarak kurulmuştur. Daha sonra 1987 yılında Ankara Yeni Mahalle halk bahçesi, 1989 yılında İzmir'de kent bahçesi, 1998 yılında İstanbul Darülaceze hobi bahçesi, 2002 yılında Konya Karatay Belediyesi hobi bahçesi, 2002 Kayseri Büyükşehir Belediyesi hobi bahçesi, 2003 yılında Ankara Polatlı Belediyesi hobi bahçesi halkın hizmetine sunulmuştur. Daha sonraki dönemde İstanbul merkez ilçeleri başta olmak üzere birçok ilimizde hobi bahçesi oluşturulmuş ve oluşturulmaya devam etmektedir (Yılmaz vd. 2006: 98).

2016 yılı itibarıyla ülkemizde 28 adet hobi bahçesi bulunmaktadır. Bunların 7'si Eskişehir'de olup, İstanbul, Konya, Kayseri'de 5 adet, Bursa ve Mersin'de 2, Balıkesir ve Gaziantep'te bir adet kadardır (Kef, 2015: 19). Türkiye'de hobi bahçelerinin geç kuruluşunun farklı nedenleri vardır. Bu nedenleri Aliağaoğlu ve Alevkayalı (2017: 197) aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır.

1- Anadolu ev yapısı tipinin zaten bahçeli oluşu ve 20 yy. sonlarına kadar insanların tam anlamıyla doğadan kopmamış ve bu durumdan dolayı hobi bahçelerine duyulan gereksinim az olmuştur ve bu durumda kurulma sürelerinin gecikmesini sağlamıştır.

2- Ülkemizde yerel yöneticiler hobi bahçelerini geç tanımışlardır.

3- Yerel yöneticilerin hobi bahçelerinin asıl amaçlarının dışında kullanılmasından çekinmeleri, hobi bahçelerinin kurulmasını geciktirmiştir.

Hobi bahçelerinin yoğun ilgi görmesi şehir kenarlarındaki büyük arazi sahiplerini de bu şekilde bir kullanıma yöneltmiştir. Böylece kendine ait araziye parsellere bölerek, her birinde hobi bahçesinde bulunması gereken sosyal donatıları yaparak, kiraya vermekte veya satmaktadır. Hatta bazı toplu konut alanlarında arazi yeterliliği durumuna göre her daireye ait site içinde veya

kenarında hobi bahçesi de inşa edilmeye başlanmıştır. Bu konuda Konya il merkezinde bu tip toplu konut alanları vardır.

2. Materyal ve Yöntem

Araştırma konumuzu son yıllarda önemli talep gören rekreasyon alanlarına örnek teşkil eden Konya Büyükşehir, Meram, Karatay belediyeleri tarafından şehrin değişik noktalarında oluşturulan hobi bahçelerini tanıtmayı amaçlamaktadır. Bu konuda ilgili literatür taranmış, yapılmış örnek çalışmalar incelenmiş, konu ile ilgili Belediyelerin Park ve Bahçeler müdürlüğünden hobi bahçesine ait teknik bilgiler temin edilmiştir. Daha sonra inceleme alanında yer alan hobi bahçelerinde farklı dönemlerde alan araştırması yapılmıştır. Bu araştırmada, hobi bahçeleri içerisinde yer alan ortak alanlar, bahçeler, kameryeler incelenerek, bunlara ait gerekli fotoğraflar çekilmiştir. Literatürden ve hobi bahçelerinde elde edilen verilerle Konya hobi bahçeleri coğrafi metot dahilinde incelenmiştir.

3. Konya İlinde Bulunan Hobi Bahçeleri

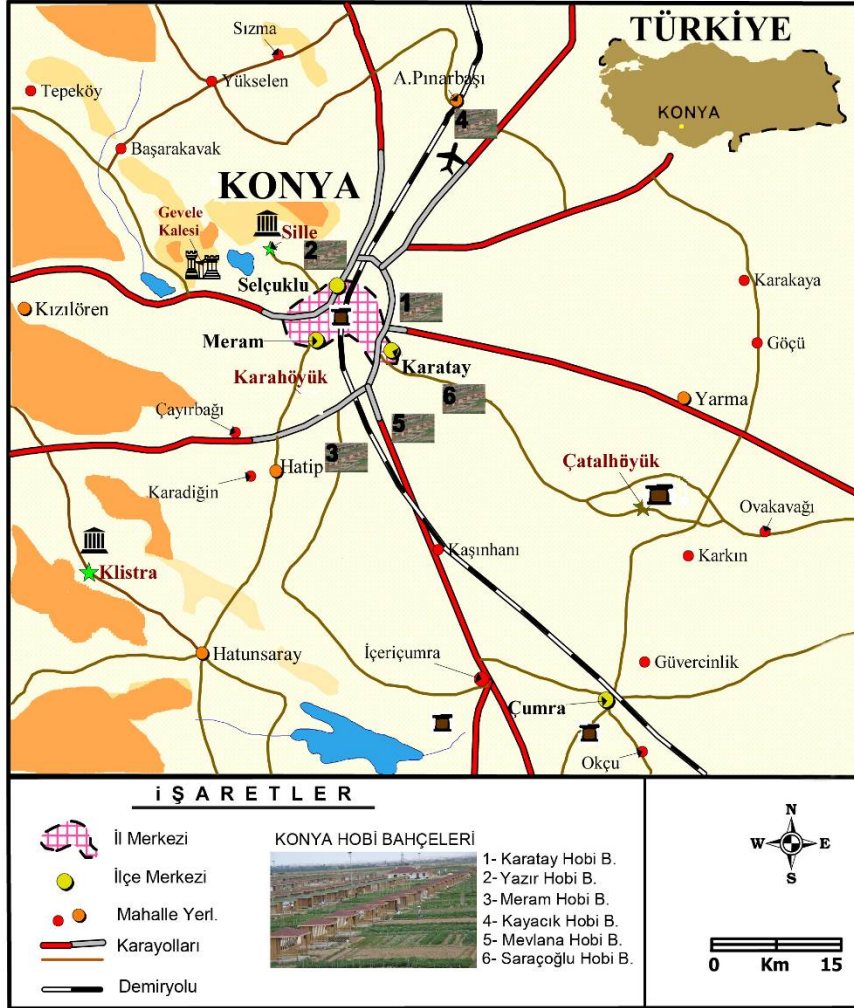
Konya ilinde ilk olarak Karatay Belediyesi tarafından oluşturulan hobi bahçesi daha sonra Büyükşehir belediyesi tarafından Yazır mahallesinde ve Kayacık mahallesinde, Meram Belediyesi tarafından Karahüyük mahallesinde, son olarak yine Karatay belediyesi tarafından Karaaslan ve Saracoğlu mahallelerinde hobi bahçeleri kurulmuştur (Şekil: 1). Konya il merkezinin 6 noktasında oluşturulan hobi bahçelerinde yer alan toplam parsel sayısı 3 bin 500'e ulaşmıştır. Hobi bahçelerine sahip olmak için belediyelere müracaat eden ve sıra bekleyen aile sayısı ise 10 binin üzerindedir.

Belediyeler hobi bahçelerinin kuruluş ve işleyişine dair yönetmelik hazırlamışlardır. Bu yönetmelik çerçevesinde belediyeler yeni hobi bahçesi kurmakta ve kurdukları bahçeleri vatandaşlara kiraya vermektedir. Bahçe kullanıcıları yönetmelikte belirtilen kurallara uymakla yükümlü olup, kurallara uymayanların bahçe tahsisleri hemen iptal edilmektedir.

Bahçe kullanıcılarının uymakla yükümlü olduğu başlıca kurallar;

Hobi bahçesi aynı adreste ikamet eden kişilerden sadece bir kişiye tahsis edilebilir. Hobi bahçesi kullanım hakkı devredilemez. Hobi bahçesini adına tahsis edilen kişi haricindeki şahıslar kullanamaz. Hobi bahçesi sınırları dışına taşılabilir. İki komşu bahçe kullanıcısı anlaşsalar dahi bahçeleri birleştiremez. Hobi bahçelerinde gece kalınması yasaktır. Hobi bahçelerinde alkollü içki tüketimi yasaktır. Bahçe kullanıcıları çalıştırdıkları işçilerden sorumludurlar. Bahçe kullanıcıları çöplerini düzenli olarak belirtilen yerlere boşaltmalı, bahçe ve çevre temizliğine özen göstermelidir. Hobi bahçesinde üretimi yasaklanmış olan bitkilerin yetiştirilmesi yasaktır. Hobi bahçesinde tarım ilaçlarının kullanımı hobi bahçesi yönetiminin bilgisi ve izni dâhilinde olacaktır. Görüntü kirliliği oluşturacak her türlü girişim yasaktır, hobi bahçelerinin bakımlı ve düzenli olması esastır. Bahçe kullanıcıları, diğer bahçe kullanıcılarını rahatsız edecek her

türlü davranıştan kaçınmalıdır. Bahçe kullanıcıları hobi bahçesinin bakımından sorumludur, tahsis süresinin bitiminde hobi bahçesini aslına uygun şekilde teslim etmelidir. Bahçe kullanıcıları hobi bahçesini amacına uygun şekilde kullanmalı, düzenli olarak ekim dikim faaliyetinde bulunmalı, bahçe bakımlı olmalıdır. Bahçe kullanıcıları hobi bahçesi yönetiminin ve personelinin uyarılarını dikkate almakla yükümlüdür.

Şekil: 1- Konya İli Hobi Bahçelerinin Lokasyonu

Konya ilinde yer alan hobi bahçelerinde her yıl en güzel bahçe yarışması yapılmaktadır. Belediyeler tarafından belirlenen jüri üyeleri bütün bahçeleri gezerek bahçeleri puanlamakta ve dereceye girenleri belirlemektedir. En Güzel Bahçe Yarışması'nda dereceye girenlere belirlenen ödülleri (tarımsal aletler) protokol üyelerinin de katıldığı bir törenle verilmektedir.

3.1. Karatay Hobi Bahçesi

Konya'da ilk kez Karatay Belediyesi tarafından halkın, kentin stresinden, bunaltıcı havasından kurtulmak, sebze ve meyvesini kendisi yetiştirmek isteyen ilçe sınırları içinde yaşayan vatandaşlar için 2002 yılında Konya-Ereğli çevre yolunda her biri 200 metrekare olan 823 adet hobi bahçesi oluşturmuştur (Fot.1). Karatay belediyesi hobi bahçesini 3 yıllığına tahsis ettiği kişilerden yıllık 90 lira kullanım bedeli almaktadır. Ancak, her bahçe sahibinin; belli standartlarda ahşap kulübe inşa ettirmesi zorunludur.

Fot. 1- Karatay hobi bahçesinin farklı noktaların görünümü

Ancak 2002 yılında kurulan hobi bahçeleri içinde dikilen fidanlar büyümüş, bölge adeta orman görünümünü almıştır. Zamanla ağaçların gölgesi nedeniyle ekim dikim yapılamamaya başlanmıştır. Hobi bahçelerinde 12 yıl süren yoğun tarım faaliyeti nedeniyle eski verimi alınamaz olmuş, bu nedenle en son 2015 yılında kullanılan Karatay hobi bahçesi kapatılarak hala sözleşmesi devam eden parsel sahiplerinin mağdur olmamaları için Saracoğlu mahallesinde kurulan yeni hobi bahçesinde yer tahsisi yapılmıştır.

3.2. Yazır Huzur (Hobi) Bahçeleri

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından Yazır mahallesinde 2005 yılında Yazır Huzur Bahçeleri kurulmuştur. Toplam alanı 250 bin metrekarelik alanda yer alan hobi bahçesinde; idari bina, güvenlik binası, basketbol sahası, 3 çeşme, 4

WC, 60 çöp konteyneri, fitness alanı, iki mescit, çocuk oyun alanı, süs havuzu ve her biri yaklaşık 150 m².lik 1.104 adet parsel vardır (Fot.2). Yazır hobi bahçelerinde sebze yetiştirenlere yardımcı olmak amacıyla ziraat mühendisi ve kimyagerler danışmanlık yapmaktadırlar. Hobi bahçesi içerisinde 4.327 adet büyük ağaç, 20 adet süs bitkisi, su şebekesi, aydınlatma sistemi, ahşap kulübeler ve sesli anons sistemi bulunmaktadır (Büyükşehir Belediyesi, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, 2015). Bahçeler içerisinde sebze, meyve yetiştiriciliği vb. tarımsal faaliyetlerde sadece organik tarım metotlarına uygun üretim yapılmaktadır.

Fot. 2- Yazır hobi bahçesinde sosyal donatılar ve farklı bahçe örneklerinden görünüm

3.3. Kayacık Huzur (Hobi) Bahçeleri

Kayacık Huzur Bahçeleri, Selçuklu ilçesi Kayacık mahallesinde yer almaktadır. Konya-Ankara yolu kenarında bulunan huzur bahçeleri, insanların şehir hayatının stresli ortamından kurtulmak ve toprakla bütünleşmek için seçtikleri en güzel rekreasyon alanlarından biridir. Yaklaşık 127 bin metrekarelik alan içinde; 570 parsel hobi bahçesi, 2 basketbol sahası, 2 fitness alanı, bir idari bina, bir güvenlik binası, 2 çocuk oyun alanı, 2 mescit, 2 WC, 48 çöp konteyneri ile bir depo vardır (Fot. 3). Aydınlatma sistemi merkezi olup, 48 yol boyu aydınlatma lambası, 11 büyük ana aydınlatma direği ile basketbol sahaları aydınlatma projektörü vardır (Büyükşehir Belediyesi, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, 2015).

Büyükşehir belediyesi tarafından güvenliği sağlanan hobi bahçesinin etrafı beton duvar ve tel korumalarla çevrili olup, kamera sistemi ile 24 saat izlenmektedir. Hobi bahçesinde küçük bir hayvanat bahçesi mevcut olup çeşitli türde hayvanlar barındırılmaktadır.

Fot. 3- Kayacık hobi bahçesinde sosyal donatılar ve idari binadan görünüm

Hobi bahçesini kiralayan vatandaşlar organik tarım ile istedikleri ürünleri ekip dikmektedir. 150 m² her parselde su sayacı da mevcuttur. Hobi bahçelerine belediye tarafından yeşil alanlar, asfalt ve taş döşemeli sokaklar, her parselde 2 tane olmak üzere toplam 1140 ağaç dikilmiştir. Ayrıca yol kenarlarında da toplam 153 ağaç bulunmaktadır (Fot. 4).

Fot. 4- Kayacık hobi bahçesinde bulunan çeşitli bahçe ve yaşam alanlarından görünüm

3.4. Mevlana Hobi Bahçesi

Karatay Belediyesi, 2011 yılında Karaaslan Mevlâna Koruluđu'nun (452.000 m² lik) yanında yer alan 166.000 m².lik alanda Mevlana hobi bahçesini oluşturmuştur (Fot. 5). Karatay belediyesi tarafından ilçe sınırlarında yaşayan vatandaşlarının hizmetine sunulan Karaaslan Mevlana Hobi Bahçeleri 200'er m².lik 252 parselden oluşmaktadır. Karaaslan Mevlana Hobi Bahçeleri için 305 kişi müracaat etmiştir. Başvuru sayısının parsel sayısından fazla olması nedeniyle de Noter huzurunda çekilen kura sistemiyle hobi bahçelerinin sahipleri belirlenmiştir. Hobi bahçesi sahipleri belirlenen sürede içinde yıllık 200 TL yıllık kullanım aidatını yatırdıktan sonra park bahçeler müdürlüğünde *hobi bahçesi tahsis ve kullanım protokolünü* imzalayarak parsellerini teslim almışlardır.

Fot. 5- Mevlana hobi bahçesinde sosyal donatılar ve bahçelerin genel görünümü

Mevlana hobi bahçesinin etrafı duvar ve tel ile çevrilmiş olup, güvenlik Karatay Belediyesi görevlileri ile sağlanmaktadır. Karatay Belediyesi, Park ve

Bahçeler Müdürlüğünden (2015) alınan bilgilere göre hobi bahçesi içinde sosyal donatı olarak; bir idari bina, bir güvenlik noktası, bir çocuk parkı, 2 WC, 2 mescit, otopark ve çevrede ortak kullanım alanı olan yeşil alanlar vardır. Mevlana hobi bahçesine 1100 yapraklı ağaç, 205 ibrelili ağaç, 21.700 adet çalı, 110 selvi ağacı, hobi bahçesini çevreleyen çitlere 757 mazı bitkisi ekilmiştir (Fot. 5).

3.5. Meram Hobi Bahçesi

Meram Belediyesi tarafından 2011 yılında Karahüyük Mahallesi'ndeki yaklaşık 91 bin m².lik alanda hobi bahçesi inşa etmiştir. Her biri 200 m².lik olmak üzere toplam 320 hobi bahçesi ve tüm kamelyalar da belediye tarafından inşa edilmiştir (Fot.6). Hobi bahçelerinin dış kenarı tel duvar ile parsellerin kenarları ise mazı bitkisi ile çevrilidir. Hobi bahçelerinin içindeki yol ve sokaklara çiçek ve ağaç isimleri verilmiştir. Her parselde bir ıhlamur ağacı belediye tarafından dikilmiştir. Ayrıca hobi bahçesinin kenarında bulunan tarihi Demirlihan da restore edilerek ziyarete açılmıştır. Nisan 2011'de noter huzurunda çekilen kura ile hak sahipleri belirlendi. Meram Hobi bahçesinde yer alan parsellerin yüzde 10'luk bir kısmı engelli vatandaşlara ayrılmıştır. Parsel sahiplerinden su parası alınmamakta ancak yıllık 400 lira kira alınıyor.

Fot. 6- Meram hobi bahçesinde sosyal donatıların görüntüsü

Meram hobi bahçesi içinde kameryeler, çöp konteynırları, aydınlatma sistemi, her parselde birer çeşme, çocuk oyun alanı, idari bina ve mescitlerin yer aldığı sosyal tesis, güvenlik noktası ve derin kuyu su deposu bulunmaktadır.

Fot.7- Meram hobi bahçesinin genel görünümü ve bir hobi bahçesinde ürünlerin dikim aşaması ile hasat aşamasından bir görüntü

Meram belediyesi hobi bahçelerinde 6 yıllık bir kullanım sonrasında 2017 yılı itibariyle bütün parsel kullanıcılarının sözleşmelerini iptal ederek, yeniden tahsis işlemine başlamıştır. Bu nedenle Nisan ve Mayıs aylarında kullanıcılarına başvuru için ilana çıkmış ve yaklaşık 900 kişilik bir başvuru ile noter huzurunda yeni kullanıcılara 5 yıllığına tahsis etmiştir. Belediye hobi bahçesi alanında bütün eski kamelyalar yıkılarak yerleri düzenlenmiştir. Yeni parsel sahipleri tarafından belediyenin belirlediği büyüklük ve planda kamelyaların

yapılmasına izin verilmektedir. 2017 yılından itibaren ise hobi bahçesi parsel kirası yıllık 200 TL olarak belirlenmiştir.

3.6. Saracoğlu Hobi Bahçesi

Karatay Belediyesi tarafından Saracoğlu mahallesinde 140 bin m²lik bir alana 2015 yılında her biri yaklaşık 150 ile 200 m² arasında değişen 431 parsellik yeni bir hobi bahçesi inşa edilmiştir. Park ve Bahçeler Müdürlüğünden alınan bilgilere göre Saracoğlu hobi bahçesi içinde; 706 yapraklı ağaç, 435 ibrelili ağaç, 44.995 adet çalı, 804 leylandı ağacı, 250 selvi ağacı, hobi bahçesini çevreleyen çitlere 1.477 sarmaşık ekilmiştir. Yeşil alanlar için derin kuyu açımı ve su şebekesi, elektrik, kamera ve projektör tesisatı vardır. Saracoğlu Hobi Bahçelerinde sosyal tesis ve idari bina, çocuk parkı, otopark, futbol, basketbol sahaları ve tenis kortu da inşa edilmiştir. Noter huzurunda çekilen kura ile sahiplerine tahsis edilen hobi bahçeleri 4 yıl ücretsiz olup, sadece kullanacakları su bedelini KOSKİ'ye ödeyeceklerdir.

4. Sonuç

Rekreasyon, insanların boş zamanlarında, oyun, kültür gezisi, çeşitli hobiler, eğlence ve spor amacı ile gönüllü olarak katıldıkları faaliyetlerdir. Bu faaliyetlerden biriside hobi bahçeleridir. Hobi bahçeleri belli bir alanda arazinin parsellenerek aile ve bireylere ayrılmasıdır. Parsel üzerinde çeşitli tarım ve mutfak aletlerin konulacağı ve sığınılacak bir de kulübe bulunur.

Konya ilinde ilk olarak Karatay Belediyesi tarafından oluşturulan Karatay hobi bahçesi ile başlayan hobi bahçesi daha sonra Büyükşehir belediyesi tarafından Yazır mahallesinde ve Kayacık mahallesinde, Meram Belediyesi tarafından Karahüyük mahallesinde son olarak yine Karatay belediyesi tarafından Karaaslan ve Saracoğlu mahallelerinde hobi bahçeleri kurulmuştur. Konya ilinde kurulan hobi bahçelerinde toplam parsel sayısı 3.500'dür.

Hobi bahçelerini kullananlar daha çok çalışanlar oluşturmaktadır. Bahçe sahipleri ekim ve yetiştirme devresinde haftada bahçeye 2-3 gün gitmektedirler. Hobi bahçesinde insanlar daha çok toprakla uğraşmakta ve piknik yapmaktadırlar. Bahçede yetiştirilen ürünleri kâr amacıyla değil kendi ihtiyaçları için yetiştirmektedir. Bu nedenle bahçeler çok talep görmekte olup, Konya şehir merkezinde hobi bahçelerine sahip olmak için belediyelere müracaat eden ve sıra bekleyen aile sayısı ise 10 binin üzerindedir. Bu da insanların buralara ne kadar ilgi duyduklarının bir göstergesidir.

Konya hobi bahçelerini kullanan insanlar arasında tarımsal ürün yetiştirme konusunda yeterince bilgisi olmayanlarda vardır. Bunlar komşu hobi bahçelerinden yardım almakta ve komşularda gerekli yardımı yaptığı görülmektedir. Bu da sosyal dayanışma konusunda da hobi bahçelerinin katkısını göstermektedir. Ayrıca çocuklar içinde hobi bahçelerinin önemli bir yeri vardır. Çocukların günümüz teknolojik ortamlarından uzaklaştırılarak,

toprağı tanımları ve bitkisel üretim zevkini hobi bahçelerinde uygulamalı olarak yaşamaktadırlar.

5. Kaynaklar

- ALİAĞAOĞLU, A. - ALEVKAYALI, A. 2017, "Balıkesir'de Hobi Bahçeleri: Özellikler ve Sorunlar", Marmara Coğrafya Dergisi, Sayı: 35, s:195-203.
- ERDURAN, F.- KABAŞ, S.- AYHAN, Ç.- KELKİT, A. 2008, "Çanakkale Kentinde Hobi Bahçesi Amaçlı Kullanılan Alanların Peyzaj Mimarlığı Açısından Değerlendirilmesi", Çanakkale Kenti ve Çevre Sorunları Sempozyumu.
- KARAKÜÇÜK, S. 1997, "Rekreasyon (Boş Zamanları Değerlendirme) Kavram, Kapsam ve Bir Araştırma", (İkinci Baskı), Ankara: Seren Ofset.
- KARATAY BELEDİYESİ, *Park ve Bahçeler Müdürlüğü hobi bahçeleri istatistikî verileri*, 2015.
- KEF, F. Ş. 2015, "Hobi Bahçelerinin Planlaması ve Tasarımı: Konya Karatay Karaaslan Hobi Bahçesi" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- KILIÇ, H. 1995, "İzmir Kent Örneğinde Küçük Bahçeleri Planlama Olanakları Üzerine Araştırmalar". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- KOÇYİĞİT, M. - YILDIZ, M. 2014, "Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Uygulamaları: Konya Örneği", International Journal of Science Culture and Sport, SI (2), s:211-223.
- KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ, *Park ve Bahçeler Müdürlüğü hobi bahçeleri istatistikî verileri*, 2015.
- MERAM BELEDİYESİ, *Park ve Bahçeler Müdürlüğü hobi bahçeleri istatistikî verileri*, 2015.
- OĞUZ, D. 2000, "Hobi Bahçeleri ve Avrupa Ülkelerinden Örnekler", Türk-Koop Ekin Dergisi, Sayı: 14, s:93-97.
- TÜMERTEKİN, E. - ÖZGÜÇ, N. 2011, "Ekonomik Coğrafya: Küreselleşme ve Kalkınma", Çantay Kitabevi, İstanbul.
- YILMAZ, H. - TURGUT, H. - DEMİRCAN, N. 2006, "Erzurum Kent Halkının Hobi Bahçesi Hakkındaki Görüşlerinin Belirlenmesi", SDÜ Orman Fakültesi Dergisi, Sayı: 1, s:96-110.